

Scenariusz zajęć lekcyjnych „Moja pierwsza praca”

Czas trwania: 45 minut

Prowadzący: wychowawca klasy / pedagog / nauczyciel przedmiotowy

Cel operacyjny: uczeń nabywa wiedzę dotyczącą możliwości wykonywania pracy, w okresie do ukończenia 18 roku życia, jak również poznaje własne uprawnienia związane z wymiarem czasu pracy, okresem urlopowym oraz maksymalną ilością godzin pracy, które może wykonywać:

Uczeń:

- zna pojęcia „ryzyka prac zarobkowych”, „młodociany”, „praca lekka”;
- uświadamia sobie, od kiedy możliwe jest legalne zatrudnienie małoletniego;
- zna warunki zatrudnienia osoby poniżej 16 roku życia;
- uświadamia sobie, jakich prac nie może wykonywać;
- zna warunki zatrudnienia oraz minimalne wynagrodzenie w formie przygotowania do zawodu;
- uświadamia sobie swoje uprawnienia wobec pracodawcy, w tym wymiar możliwych do pracowania godzin, wymiar urlopu oraz przerwy w pracy;

Metody:

- miniwykład;
- projekcja filmu edukacyjnego;
- ćwiczenie kasusowe - praca indywidualna;
- quiz dla uczniów - praca indywidualna;

Materiały dydaktyczne:

- film pt.: „Moja pierwsza praca” - 1 sztuka;
- załącznik nr 1 dla uczniów - quiz - wydruk w ilości sztuk odpowiadającej wielkości grupy;
- załącznik nr 2 dla uczniów - ćwiczenie kasusowe - wydruk w ilości sztuk odpowiadającej wielkości grupy;
- załącznik nr 3 dla uczniów - wyciąg z przepisów prawa - wydruk w ilości sztuk odpowiadającej wielkości grupy;
- załącznik nr 4 dla nauczyciela - quiz z odpowiedziami - wydruk w ilości 1 szt.;
- załącznik nr 5 dla nauczyciela - ćwiczenia kasusowe z odpowiedziami - wydruk w ilości 1 szt.;
- rzutnik lub ekran;

PRZEBIEG LEKCJI:

1. **Kwestie organizacyjne (przywitanie uczniów i sprawdzenie obecności).**
2. **Wprowadzenie do tematyki zajęć - (czas trwania 5 minut).**

Prowadzący informuje, że podczas zajęć będzie poruszany temat zatrudnienia osób, które nie ukończyły 18 lat. Prowadzący podkreśla, aby uczniowie zwrócili szczególną uwagę na poruszaną problematykę, w szczególności pojęć młodocianego, wykazu prac zabronionych, prac lekkich oraz własnych uprawnień pracowniczych - tj. prawa do urlopu, godzin pracy oraz przerwy w pracy.
3. **Prowadzący za pomocą rzutnika odtwarza film „Moja pierwsza praca” - (czas trwania 20 minut).** Film między innymi zawiera plansze z pytaniami, po których następują merytoryczne odpowiedzi. Prowadzący może po każdej z plansz włączyć stop klatkę i zapytać klasę czy wiedzą lub przypuszczają jaka jest odpowiedź. Wysłuchanie wypowiedzi specjalisty weryfikuje poprawność odpowiedzi uczniów.
4. **Realizacja ćwiczenia kasusowego wykorzystującego treść i wiedzę przekazaną w filmie - (czas trwania 10 minut).**

Zasady realizacji ćwiczenia kasusowego:

 - ✓ Prowadzący prosi uczniów, aby dobrali się w pary (najlepiej z tymi, którzy siedzą najbliżej);
 - ✓ Prowadzący rozdaje uczniom dobranym w pary 1 egzemplarz ćwiczenia i 1 egzemplarz wyciągu z przepisów;
 - ✓ Prowadzący przedstawia zasady realizacji ćwiczenia:
 - ćwiczenie zawiera 5 kasusów zakończonych pytaniem,
 - czas na realizację ćwiczenia to 10 minut,
 - podczas pracy uczniowie korzystają z przedłożonego wyciągu z przepisów, aby prawidłowo odpowiedzieć na zadane pytania i uzasadnić jednym zdaniem swoją odpowiedź;
 - ✓ Prowadzący po 10 minutach omawia prawidłowe odpowiedzi, wskazując prawidłową podstawę prawną w przedłożonym wyciągu, jak również pyta uczniów o ilość prawidłowych odpowiedzi oraz ich uzasadnienie;
 - ✓ Osoby z największą ilością prawidłowych odpowiedzi zostają nagrodzone adekwatnie do wyboru prowadzącego;
5. **Podsumowanie prowadzonego - przypomnienie najważniejszych pojęć - (czas trwania 5 minut).**

Zatrudnienie osób, które nie ukończyły 18 roku życia zostało szczegółowo uregulowane w akcie prawnym Kodeks Pracy w artykułach 194 - 205 oraz 304(5) kodeksu pracy, a także właściwych rozporządzeniach, które określają wykaz prac niedozwolonych małoletnim, a także szczegółowe warunki zatrudnienia osób w celu przygotowania zawodowego.

Kodeks pracy statuuje zasadę, że można zatrudniać osoby młodociane - tj. co do zasady osoby, które skończyły szkołę podstawową (8 klas szkoły podstawowej), które

skończyły 15 lat, w celu przygotowania zawodowego. Przygotowanie zawodowe w formie nauki zawodu oraz w formie przyuczenia. Przygotowanie odbywa się w odpowiedniej formie w szkołach zawodowych, jest płatne w wymiarze 8-10% przeciętnego wynagrodzenia oraz kończy się egzaminem zawodowym. Umowa o pracę z młodocianym w celu przygotowania zawodowego to umowa zawsze na czas nieokreślony, która jest dopuszczalna tylko w wymienionych przypadkach.

To co ważniejsze to, że osoby młodociane, mogą być zatrudnione także poza celami przygotowania zawodowego, na podstawie umowy o pracę przy wykonywaniu prac lekkich. Praca lekka musi być określona w umowie o pracę lub w regulaminie pracy i nie może kolidować z wykonywaniem obowiązku szkolnego. Wykaz prac lekkich wymaga zatwierdzenia przez inspektora pracy i nie może dot. prac, które są wzbronione. Młodociany musi znać wykaz prac, zanim podejmie pracę. Natomiast ustawa przewiduje, że tygodniowo młodociany nie może pracować więcej niż 12 godzin, a w tygodniu nauki jego praca nie może odbywać się dłużej niż 2h. Natomiast w czasie ferii - wymiar nie może przekraczać 7h na dobę i 35 h w tygodniu. Do momentu ukończenia 16 lat - dobowy wymiar nie może przekraczać 6h. Przerwa w pracy - 30 minut, jeśli łącznie z zajęciami jest 4,5 pracy. Czas zajęć szkolnych wlicza się do czasu pracy - więc jeśli zajęcia trwają 7h, to nie może pracować w danym dniu. Młodocianego nie wolno zatrudniać w godzinach nadliczbowych oraz w porze nocnej.

Oprócz tego, dzieci do 16 roku życia mogą być zatrudnione na podstawie zezwolenia inspektora pracy, po uzyskaniu zezwolenia rodziców oraz opinii dyrektora szkoły, lekarza oraz ośrodka psychologicznego (poradni), ale tylko w określonych branżach - artystyczna, kulturowa, sportowa i reklamowa. Zezwolenie inspektora pracy wskazuje wszystkie elementy dot. rodzaju pracy oraz warunków zatrudnienia.

6. Realizacja quizu podsumowującego wiedzę uczniów - (czas trwania 10 minut).

Zasady realizacji quizu:

- ✓ Prowadzący prosi uczniów, aby zrealizowali quiz.
- ✓ Prowadzący rozdaje uczniom egzemplarze quizu oraz rozdaje uczniom wyciąg z przepisów (jeżeli wcześniej było ćwiczenie z kazusami nie ma takiej potrzeby);
- ✓ Prowadzący przedstawia zasady realizacji quizu - quiz zawiera 10 pytań, jednokrotnego wyboru, czas na realizację quizu to 10 minut, uczniowie nie mają możliwości korzystania z telefonów komórkowych poza korzystaniem z aplikacji, natomiast mogą korzystać z przedłożonego wyciągu z przepisów;
- ✓ Prowadzący po 10 minutach omawia prawidłowe odpowiedzi, wskazując prawidłową podstawę prawną w przedłożonym wyciągu, jak również pyta uczniów o ilość prawidłowych odpowiedzi;
- ✓ Osoby z największą ilością prawidłowych odpowiedzi zostają nagrodzone adekwatnie do wyboru prowadzącego;

7. Podsumowanie i zakończenie zajęć.